

Aan de gemeenteraad

Datum Onderwerp
20 juni 2023 Meicirculaire gemeentefonds 2023

Geachte raadsleden,

Inleiding

De meicirculaire van het gemeentefonds is op 31 mei 2023 gepubliceerd. De meicirculaire is de belangrijkste circulaire van de drie die jaarlijks verschijnen.

De informatie uit deze circulaire is verwerkt in de berekening van de verwachte algemene uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds voor de gemeente Renkum.

De uitkomsten van de circulaire worden vergeleken met de decembercirculaire 2022 die in de voorjaarsnota 2023 is verwerkt. Dit geeft een aantal mutaties voor de meerjarenbegroting 2023 na de voorjaarsnota 2023.

De uitkomst van deze berekening heeft consequenties voor de uitkomst van de meerjarenbegroting zoals gepresenteerd in de voorjaarsnota 2023. Vanaf 2026 komt de volledige opschalingskorting terug en wordt de normeringssystematiek aangepast. Dit wordt ook wel het ravijn 2026-2029 genoemd. Het ravijn plaatst de gemeenten voor problemen. Hierover zullen nog gespreken worden gevoerd tussen de gemeenten (VNG), provincie (IPO) en het rijk.

Prognose begroting 2023 - 2027

Na verwerking van de meicirculaire laat de meerjarenbegroting de onderstaande uitkomsten zien.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	- 794	- 165	874	- 3.079	- 5.084
Resultaat meicirculaire 2023	1.077	-81	-90	-78	1.390
Meerjarenbegroting na meicirculaire	283	-246	784	-3.001	-3.694

Meicirculaire gemeentefonds

De hoogte van het gemeentefonds wordt veroorzaakt door meerdere mutaties. Een deel van deze mutaties hebben invloed op de hoogte van de uitgaven van de gemeente. Deze worden zonder resultaat in de begroting verwerkt. Dit geldt voor de loon- en prijsontwikkelingen, de taakmutaties en de mutaties bij de Integratie-, decentralisatie- en suppletie-uitkeringen. Andere mutaties hebben effect op de begrotingsruimte van de gemeente.

In onderstaande tabel wordt dit effect weergegeven met de uiteindelijke extra begrotingsruimte. In deze brief worden vervolgens de afzonderlijke posten nader toegelicht.

Uw brief van

n.v.t.

Verzenddatum van deze brief

21-6-2023

Uw kenmerk

n.v.t.

Ons kenmerk

179483

Behandeld door

R. van Lit

(026) 33 48 582

r.van.lit@renkum.nl

Bijlagen

n.v.t.

Resultaat meerjarenbegroting (Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Mutatie gemeentefonds	1.792	3.175	3.359	1.580	3.131
<i>Correcties:</i>					
- Loon- en prijsontwikkeling (stelpost)	-504	-1.145	-1.715	-1.656	-1.723
- Taakmutaties (mutatie budget)	-73	-2.078	-1.705	42	42
- Mutaties IU/DU/SU (mutatie budget)	-138				
		-33	-28	-45	-61
Totaal resultaat meerjarenbegroting	1.077	-81	-90	-78	1.390

Hoogte totale gemeentefonds

De meicirculaire 2023 heeft een positief effect voor de uitkering uit het gemeentefonds voor 2023 tot en met 2027. Zoals hiervoor is aangegeven valt de uitkering uit het gemeentefonds in 2026 fors terug ten opzichte van de jaren daarvoor (de beruchte ravijn). Dit heeft tot gevolg dat de meerjarenbegroting voor het jaar 2026 niet meer sluitend is.

Gemeentefonds Renkum (bedragen x €1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Meicirculaire 2023	58.417	60.459	62.964	59.713	61.101
Begroting 2023	56.925	57.617	59.939	58.468	58.305
Mutatie gemeentefonds	1.492	2.842	3.025	1.245	2.796
Verwerkt in de voorjaarsnota 2023	-300	-333	-333	-336	-336
Mutaties na de voorjaarsnota	1.792	3.175	3.358	1.581	3.132

Bovengenoemde mutaties worden als volgt verdeeld.

Verdeling mutatie gemeentefonds (Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Loon en prijsontwikkeling in het accres	416	927	1.542	1.656	1.723
Financieringssystematiek					1.387
Hoeveelheidsverschillen en ontwikkeling uitkeringsbasis	37	-147	-165	-136	-86
Overige mutaties uitkeringsfactor	-9	67	75	58	89
Taakmutaties	161	2.295	1.878	-42	-42
Mutaties IU/DU/SU	1.187	33	28	45	61
Totaal	1.792	3.175	3.358	1.581	3.132

Loon en prijsontwikkeling in het accres

De loon- en prijsontwikkeling in het accres wordt bijgesteld met een gecombineerde index op basis van de CPB-indices voor de loonvoet sector overheid, de prijsontwikkeling materiele overheidsconsumptie (IMOC) en de prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI). Hierbij wordt een verdeling van 60/20/20 tussen loon, consumptie en investeringen aangehouden. Naast de reguliere tranches is ook een aanvullende tranche 2022 opgenomen. De loon- en prijstranche van 2022 is conform de reguliere systematiek in voorjaar van 2022 definitief vastgesteld op basis van de CEP-cijfer van het CPB. Na het uitkomen van het CEP 2022 is de prijsontwikkeling aanzienlijk gestegen. Daarom heeft het kabinet bij de Najaarsnota 2022 besloten om bij Voorjaarsnota 2023 eenmalig een extra structurele prijsbijstelling over 2022 uit te keren.

De effecten van de loon- en prijsontwikkelingen worden toegevoegd aan de stelpost loon- en prijsontwikkeling.

Onderwerp

Meicirculaire gemeentefonds 2023

Datum

20 juni 2023

Ons kenmerk

179483

Pagina

2 van 6

Financieringssystematiek

Bij Miljoenennota 2023 heeft het kabinet aanvullend eenmalig € 1 miljard voor gemeenten en € 0,1 miljard voor provincies beschikbaar gesteld voor 2026, vooruitlopend op de nieuwe financieringssystematiek. Dit bedrag, opgeteld € 1,1 miljard, komt vanaf 2027 structureel beschikbaar. Van dit bedrag wordt een deel afgestort in het BCF.

Hoeveelheidsverschillen en ontwikkeling uitkeringsbasis

Met ingang van 2023 zijn het aantal maatstaven fors verminderd door de herijking van het gemeentefonds. Dit heeft tot gevolg dat mutaties binnen de maatstaven behoorlijk effect kunnen hebben op de hoogte van de berekende algemene uitkering. Met name de uitgavenmaatstaven:

- Inwoners (ruim 25%)
- Huishoudens met laag inkomen (rond 20%)
- Inwoners vanaf 75 jaar (ongeveer 8%)
- Bijstandontvangers (7%)
- Jongeren onder 18 jaar (ruim 6%)

bepalen voor ruim 2/3 deel de hoogte van de algemene uitkering. Bij deze maatstaven is op basis van de trend van de afgelopen 5 jaar een prognose gemaakt voor de komende jaren. Op het moment dat deze aantallen definitief zijn kunnen er voor- of nadelen ontstaan omdat deze hoger of lager zijn dan de prognose. Met name de maatstaven die hierboven zijn genoemd kunnen grote verschillen veroorzaken.

Omdat de trend van de gemeente Renkum afwijkt van de landelijke trend zal de gemeente Renkum jaarlijks naar verwachting steeds een kleiner stukje van de gemeentefonds taart krijgen. Daarnaast speelt de inkomensmaatstaf ozb ook een rol bij de verdeling van de algemene uitkering. Voor 2023 wordt uitgegaan van een marktontwikkeling van 3% voor woningen en 2% voor niet-woningen. De inflatie (pNB) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 7%. Hiervoor wordt het rekkentarieff aangepast. Deze effecten zijn ook verwerkt bij de hoeveelheidsverschillen omdat deze aanpassing geen effect hebben op de volume van het gemeentefonds.

Overige mutaties

Voor 2022 betreft dit de afrekening van het BTW compensatiefonds 2022. Er is minder geld (ruim € 2,9 miljoen) overgehouden dan eerder was gedacht. Dit verschil wordt dan incidenteel in het gemeentefonds gestort. Is een nadeel van €4.500. De overige mutaties zijn met name de verdeelreserve en afrondingen.

Taakmutaties

Alle taakmutaties (zowel de positieve als negatieve) zullen neutraal in de begroting worden verwerkt door budgetten aan te passen, behalve de loon- en prijsbijstelling IU sociaal domein en de loon- en prijsbijstellingen Jeugdzorg. Deze posten worden toegevoegd aan de stelpost loon- en prijsontwikkeling.

Verdeling mutatie gemeentefonds (Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Taakmutaties</i>					
Loon- en prijsbijstelling IU soc.domein	88	94	100		
Flankerende beleid energiearmoede	77				
Dienstverlening aanpak armoede en schulden	61				
Jeugdzorg		2.068	1.289		
Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg		124	73		
Compensatieregeling Voogdij 18+	- 46				
Integraal zorgakkoord (WMO abbon. tarief)			211	208	211
Terugdraaien eigen bijdrage hh WMO			196	194	196
Herinvoering eigenbijdrage WMO				-451	-456
Overige taakmutaties	-19	9	9	7	7
Totaal	161	2.295	1.878	-42	-42

Onderwerp

Meicirculaire gemeentefonds 2023

Datum

20 juni 2023

Ons kenmerk

179483

Pagina

3 van 6

Loon- en prijsbijstelling IU soc.domein (Participatie en Voogdij/18+)

Per 2023 is een deel van de integratie-uitkering Participatie overgeheveld naar de algemene uitkering. Op basis van de huidige normeringssystematiek telt dit budget in 2023 nog niet mee in de grondslag van het accres voor de jaren 2023 tot en met 2025. Daarom wordt voor dit overgeheveld budget nog één keer loon- en prijsbijstelling toegekend voor de periode 2023 tot en met 2025.

Flankerend beleid energiearmoede

Het kabinet stelt in totaal incidenteel € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Van dit bedrag wordt in 2023 in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. In een latere circulaire wordt u geïnformeerd over de middelen voor 2024 en de verdeling daarvan.

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden

Voor de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet in 2023 in totaal € 118 miljoen beschikbaar gesteld. Van deze middelen wordt € 40 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld als investering in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden, zoals het verdubbelen van het gebruik van de schuldhelpverlening en het tegengaan van kinderarmoede.

Jeugdzorg

Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. Onderstaande paragraaf over de beschikbaarstelling van extra middelen en de verdeling is onder voorbehoud van de omzetting van het principeakkoord in een definitief akkoord op het geheel van de Hervormingsagenda. In totaal wordt € 1,45 miljard in 2024 en € 954 miljoen in 2025 voor jeugdzorg beschikbaar gesteld, waarvan een deel van de investeringen en uitvoeringskosten van de hervormingsagenda vanaf de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) worden ingezet. Dit betreft € 91 miljoen in 2024 en € 95 miljoen in 2025. In totaal wordt dan ook € 1,36 miljard in 2024 en € 859 miljoen in 2025 aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd voor jeugdzorg. Op de aanvullende post (AP) zijn middelen gereserveerd voor 2026 en verder. De beschikbaarstelling van deze middelen voor de jaren 2026 en verder vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover. Net als voor de middelen in 2024 en 2025 geldt dat deze beschikbaar worden gesteld aan gemeenten met uitzondering van de investeringen waarvan is afgesproken deze door het Rijk worden gedaan.

In de begroting is vanaf 2024 een stelpost voor de jeugdzorg opgenomen. Voor 2024 bedraagt deze € 1.810.600 en voor € 1.079.500.

Jeugdzorg (Bedragen x € 1.000)	2024	2025
Taakmutatie	2.068	1.289
Stelpost in begroting	-1.811	-1.080
Toename budget jeugdzorg	257	209

Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg

Op de AP staan nog middelen uit het coalitieakkoord gereserveerd voor de Jeugdzorg. Ook deze gereserveerde middelen op de AP worden gecompenseerd voor loon- en prijsontwikkeling. Het deel daarvan wat betrekking heeft op de bij Voorjaarsnota 2023 vrijgegeven middelen van de AP wordt nu toegevoegd aan de algemene uitkering.

Onderwerp

Meircirculaire gemeentefonds 2023

Datum

20 juni 2023

Ons kenmerk

179483

Pagina

4 van 6

Compensatieregeling voogdij 18+

De inventarisatie van de compensatieregeling 'Onderbreking financieringssysteem voogdij en 18+' over 2020 en 2021 kon, zoals in de decembercirculaire 2022 vermeld, niet tijdig worden afgerond. Het gereserveerde budget voor 2022 van € 30 miljoen is toen vrijgevallen ten gunste van de algemene uitkering. Daarbij is toen aangegeven dat in de meicirculaire 2023 de verrekening van de bedragen voor de compensatieregeling met de algemene uitkering zal plaatsvinden. Gelet op de hoogte van de goedgekeurde aanvragen en dat er twee jaren in één keer worden afgehandeld, is het bedrag verhoogd naar € 59,5 miljoen. Daartoe wordt nu € 29,5 miljoen overgeboekt van de algemene uitkering naar de integratie-uitkering.

Integraal zorgakkoord (Wmo abonnementstarief)

Het kabinet stelt structureel extra middelen (€ 110 miljoen) beschikbaar aan gemeenten samenhangend met het Integraal Zorgakkoord, ter compensatie van gemeenten voor gestegen kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief Wmo.

Eigen bijdrage huishoudelijk hulp

In de meicirculaire 2022 is aangegeven dat het abonnementstarief huishoudelijk hulp in de Wmo 2015 wordt afgeschaft (geraamde opbrengst € 95 miljoen vanaf 2025). In plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd (geraamde opbrengst € 225 miljoen vanaf 2026). Dus de verlaging van de algemene uitkering van € 95 miljoen vanaf 2025 vervalt en daarvoor komt een verlaging van € 225 miljoen vanaf 2026.

Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de vormgeving zoals die voorheen was met oog voor inkomenseffecten en het beroep dat wordt gedaan op de Wmo. Anders dan beoogd in het Coalitieakkoord verdwijnt het abonnementstarief niet alleen voor de huishoudelijke hulp, maar voor alle Wmo-voorzieningen waarop het abonnementstarief nu van toepassing is. Hiervoor wordt een wetsvoorstel voorbereid. Het huidige wetsvoorstel voor invoering van de passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp (waarvan de inwerkingtreding per 2025 werd voorzien) wordt ingetrokken.

Overige Taakmutaties

Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere taakmutaties.

Integratie-, decentralisatie- en suppletie-uitkeringen

Alle onderstaande uitkeringen (zowel de positieve als negatieve) worden neutraal in de begroting verwerkt door budgetten aan te passen behalve voor de compensatieregeling Voogdij/18+, deze wordt toegevoegd aan de algemene dekkingsmiddelen.

Verdeling mutatie gemeentefonds	2023	2024	2025	2026	2027
<i>(Bedragen x € 1.000)</i>					
<i>Mutaties IU/DU/SU</i>					
Bommenregelging (SU)	39				
Brede impuls combinatiefuncties/ buurtsportcoaches	-142	-142	-142	-142	-142
Wet goed verhuurderschap	10				
Taal voor ontheemden uit Oekraïne	20				
Leerlingenvervoer Oekraïne	21				
Participatie	170	166	161	178	194
Compensatieregeling Voogdij/18+	1.049				
Overig	20	9	9	9	9
Totaal	1.187	33	28	45	61

Onderwerp

Meicirculaire gemeentefonds 2023

Datum

20 juni 2023

Oms kenmerk

179483

Pagina

5 van 6

Compensatieregeling Voogdij/18+

In de meicirculaire is de aanvraag voor de compensatieregeling Voogdij/18+ verwerkt. Omdat de behandeling van alle aanvragen langer heeft geduurd is deze pas nu verwerkt. Deze compensatie wordt toegevoegd aan de algemene dekkingsmiddelen.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM
de secretaris,

de burgemeester,

M.J.J. (Marcel) Wagener

A.M.J. (Agnes) Schaap